

«6D010500 – Дефектология» мамандығы бойынша
PhD философия докторы дәрежесін алу үшін жазған
Дузелбаева Айтолқын Болатовнаның «**Педагогикалық білім беруді**
жаңарту жағдайында мұғалім-дефектологтарды дайындау»
тақырыбындағы докторлық диссертациялық жұмысына отандық ғылыми
кеңесшісінің

ПІКІРІ

Ерекше білім беру қажеттілігі бар тұлғалар мен қоғам арасындағы жаңа
қарым-қатынасты құру қажеттілігімен шартталатын, Қазақстан қоғамында
демократиялық және әлеуметтік-гуманитарлық тенденцияларын күшайту,
сонымен қатар дамуында бұзылыстары бар балаларды білім алу және
тәрбиелеу, әлеуметтенудің тиімді жолдарын іздену, мұғалім-
дефектологтарды дайындауға жаңа талаптар ұсынады. Бірақ, Қазақстан
ғылыминда педагогикалық білім берудің жаңартылуы жағдайында
дефектологиялық кадрларды дайындауға бірыңғай әдіснамалық тұғырдың
жоқтығы байқалады.

Бұл үрдістің теоретикалық және ғылыми-әдістемелік негізделу
қажеттілігі А.Б. Дузелбаевамен өткізілген диссертациялық зерттеудің
өзектілігін анықтайды.

Диссертациялық жұмыс біршама жаңалыққа ие, себебі автормен
дефектология бөлімінің студенттерінде кәсіби әрекеттің когнитивті-
құндылықты, тұлғалықты-мотивациялық және тәжірибелік-бағдарланған
компоненттерінің қалыптасу ерекшеліктері анықталды.

Автормен өзінің педагогикалық білім беруді жаңарту жағдайында
мұғалім-дефектологтарды дайындаудың ерекше, жеке түсінігі берілді,
қалыптасудың шарттары және оны бағалаудың критериилері қалыптасты.
Зерттеуде дефектологиялық білім беру жүйесін жаңарту қажеттілігін
негіздейтін, тұжырымдамалы қағидалары ашылады. Педагогикалық білім
беруді жаңарту жағдайында арнайы педагогты дайындаудың кәсіби орны
және ролі анықталды, болашақ мұғалім-дефектологтың кәсіби
дайындығының мазмұндық сипаттамалары ашылды, жүзеге асыру
барысындағы оның құрамы және бағыты анықталды.

А.Б. Дузелбаева ҚР-ғы мұғалім-дефектологтарды дайындаудың ертеде
құрылған кезеңдемесін толықтырды, оның нәтижесінде біздің еліміздегі
дефектологиялық кадрларды дайында барысы дамуының және құралуының
он бір негізгі тарихи-педагогикалық кезеңдері анықталды: Қазақстан
Республикасындағы жоғары дефектологиялық білімнің құралуынан, қазіргі
уақыттағы жоғары мектеп құрамындағы елеулі өзгерістер болып жатқанға
дейін.

Диссидентпен оқу-әдістемелік қамтамасыздандырылуда авторлар
бірлестігінде оқулықтар («Инклузивті білім беруді кіріктіруге педагогтарды
дайындау бойынша әдістемелік ұсыныстар», «Арнайы және инклузивті білім
берудегі этнопедагогикалық тұғырлар», «Этнопедагогические подходы в

инклюзивном образовании) курастырылды және қазақстан жоо-да дефектолог-студенттерді дайындау барысында тиімді қолданылуда.

А.Б. Дузелбаевамен ғылыми басылымдарда шығарылған ғылыми жұмыстар, оның ішінде Қазақстан Республикасы Білім және Ғылым министрлігі, Білім және ғылым саласындағы Бақылау комитеті ұсынылған басылымдарда, Scopus мәліметтер базасына кіретін журналдарда, халықаралық конференциялар материалдарында, шетел конференциялары материалдарында жарияланды, өз алдына олар зерттеу жұмысының ерекшелігін және жаңалығын ашуға мүмкіндік береді.

Осылайша, А.Б. Дузелбаевың диссертациялық зерттеуі теоретикалық және практикалық маңыздылығы бар, жаңалықтың элементтеріне ие, өз алдына аяқталған жұмыс болып табылады. Диссертациялық зерттеу барысында алынған нәтижелер ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға түрткілікті-құндылықты сенімдер мен құндылықты-бағдарланған қарым-қатынасқа ие, жалпы және кәсіби мәдениет, педагогикалық шеберлікпен жеткілікті менгерген маманды қалыптастыруға бағытталған болып табылады.

Сонымен, Дузелбаева Айтолкын Болатовна «Педагогикалық білім беруді жаңарту жағдайында мұғалім-дефектологтарды дайындау» тақырыбында жазылған диссертациясы дербестігі айқындалған, ғылыми жаңалығы мен практикалық маңыздылығы бар енбек, диссертациялық жұмысты «6D010500 - Дефектология» мамандығы бойынша философия докторы /PhD/ дәрежесін алу үшін көпшілік алдында қорғауға ұсынуға болады деп есептеймін.

**Ғылыми кеңесші
педагогика ғылымдарының докторы
Абай ат. ҚазҰПУ-н профессоры**

